

Міністерство освіти і науки України
Харківська національна академія міського господарства

Г.Т. Клименко

Програма та робоча програма
навчальної дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ»

для студентів 3 курсу денної і 1 курсу заочної форм навчання освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, напрямів підготовки **0708 «Екологія», 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»**

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни “Соціологія” для студентів 3 курсу денної і 1 курсу заочної форми навчання напрямів підготовки 0708 «Екологія», 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – уклад.: Г.Т. Клименко – Х.: ХНАМГ, 2009. – 24 с.

Укладачі: Г.Т. Клименко

Рецензент: проф. В.В. Будко

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Затверджено на засіданні кафедри філософії та політології, протокол № 1 від 29.08.09р.

© Г.Т. Клименко ХНАМГ, 2009

Зміст

Вступ	4
1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни:	7
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література	9
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	9
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	12
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.	12
2.2. Зміст дисципліни	13
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента	15
2.3.1. План лекційного курсу.....	15
2.3.2. План практичних занять	16
2.3.3. Індивідуальні завдання	16
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту	18
2.6. Інформаційно-методичне забезпечення.....	22

Вступ

Соціологія – одна з наймолодших наук, наукова дисципліна, що вивчає особливу реальність навколишнього нас світу – людське суспільство.

Наступило третє тисячоліття. У всьому світі відбуваються істотні зміни у сфері праці, інформації і влади. Освіта стає самостійним чинником глибоких соціальних і економічних змін. Високоосвічені люди є тепер не просто носіями кращих зразків національної культури, але і особливим суспільним потенціалом, без якого суспільство стає неконкурентоспроможним. Тепер студенти мають бути не лише професійно підготовленими у вибраній області, але і соціально компетентними людьми, що знають закони соціальної організації, розвитку суспільних змін, володіють азами грамотного спілкування.

Знання про суспільство почали формуватися у прадавні часи, коли людина тільки почала усвідомлювати свою включеність в групу і залежність від відносин і поведінки інших людей. Організація життєдіяльності і відтворення все більш складних співтовариств (від племен до держав) викликала необхідність якось узагальнювати уявлення про устрій суспільства як об'єкту управління і про природу людини як адресата організуючої дії вождів і політичної маніпуляції еліт.

Людина, здатна усвідомити і на практиці перевірити подібний висновок (життєвий досвід багатьох людей суцільно складається з таких підтверджень), вельми значущо сприймає фразу: «Хто володіє інформацією – володіє миром». Іншими словами, в соціологічній інтерпретації значення гуманітарної освіти набуває особливого – вельми прагматичного – ціннісного сенс, а соціальна компетентність людини розглядається як безперечний, надзвичайно вагомий індивідуальний капітал.

Соціальна значущість людей є еквівалентом їх суспільної гідності, дозволяє їм реалізуватися в суспільстві собі подібних і здійснити своє призначення. Знання соціології як необхідного елементу сучасної гуманітарної культури найважливіша умова розвитку людського в людині, яку від інших

«стадних» тварин відрізняють інтелект, здібність до усвідомлення і духовність, пріоритет ціннісного світу.

Будучи обширною областю досліджень соціальних організацій, що постійно розвивається у різних напрямках, подій і явищ, соціологія удосконалює мистецтво пізнання колективної людської природи, будови соціальних систем і конструювання нової суспільної реальності. Ця наука досягла багато чого у вивченні, інтерпретації (поясненні, трактуванні), моделюванні і конструюванні соціальних процесів.

Учбовий курс соціології призначений для молодих людей, тільки вступаючих в світ систематизованого наукового знання про навколишню соціальну реальність, їх на цьому шляху чекає безліч цікавих, а можливо, і корисних для життя відкриттів.

Програма складена на основі

- денна форма

СВО ХНАМГ Експериментальна ОКХ бакалавра напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», погоджено з МОН 1. 11. 07 р.

СВО ХНАМГ Експериментальна ОПП підготовки бакалавра напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», погоджено з МОН 1. 11. 07 р.

СВО ХНАМГ Експериментальний навчальний план підготовки бакалавра денної форми навчання, напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» погоджено з МОН 24.05.07 р.

- заочна форма

ГСВО ОКХ бакалавра напряму і підготовки 0708 «Екологія» затверджено наказом МОН № 87 від 15.06. 04 р. (з 2006 р. напрям підготовки 6.04106

Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування)

ГСВО ОПП підготовки бакалавра напряму підготовки 0708 «Екологія» затверджено наказом МОН № 487 від 15.06.04р. (з 2006р. напрям підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування)

СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра заочної форми навчання напрямів 0708 «Екологія», 6.070800 «Екологія та охорона навколишнього середовища» 2006р.

Програма ухвалена: кафедрою філософії та політології, протокол № 1 від 29 серпня 2009 р. Вченою радою факультету ЕОМ (протокол № від); погоджено випусковою кафедрою інженерної екології міст.

Розробник програми **ас. Клименко Г.Т.**

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни:

формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ та процесів.

Предмет вивчення дисципліни: соціальна організація, соціальна життєдіяльність та соціальний розвиток людини та суспільства.

Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Історія України	Політологія
Правознавство	Основи менеджменту і маркетингу
Філософія	Методологія професійної діяльності

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль **Соціологія** денна (2/72), заочна (1/36)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1 Загальні питання теорії соціології.

- 1.1. Соціологія як наука.
- 1.2. Соціологічний спосіб дослідження.
- 1.3. Історія розвитку соціологічної думки.

ЗМ 2 Суспільство як соціальна система.

- 2.1. Суспільство. Соціальна структура суспільства.
- 2.2. Соціальні інститути суспільства.
- 2.3. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.

ЗМ 3 Особистість в системі культури.

- 3.1. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків.
- 3.2. Культура: соціологічний аналіз.
- 3.3. Девіація і соціальний контроль.

3.4. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська)
Репродуктивний рівень. <i>Вміння:</i> дає повні, вичерпні відповіді на програмні запитання; вміє користуватися довідковою літературою. <i>Знання:</i> має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; засвоїв основні соціологічні концепції; знає системну теорію суспільства.	Соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.
Алгоритмічний рівень. <i>Вміння:</i> вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; використовувати довідникову літературу; застосовуючи типові методи емпіричного соціологічного дослідження, визначити характеристики суспільної реальності. <i>Знання:</i> знає особливості соціальної структури та соціальної стратифікації сучасного суспільства, характеристику та функції основних соціальних інститутів (сім'я, культура, економіка, політика, релігія), структуру особистості та її типологію.	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.
Евристичний рівень. <i>Вміння:</i> демонструє навички творчого мислення, на основі аналізу результатів соціологічного дослідження, літератури про стратифікацію суспільства визначає його структуру та характеристики розвитку суспільної системи конкретної держави; вміє визначати стан і дієздатність трудового колективу. <i>Знання:</i> знає специфіку соціологічного підходу до аналізу суспільства; критерії класифікації та ознаки соціальних інститутів та спільностей; володіє технологією соціологічного дослідження.	Виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова сфери діяльності.	Організаційна, управлінська, виконавська функції.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Бєлова Л.О., Радионова Л.О. Соціологія: навчальний посібник. – Харків: ХНАМГ, 2007.
2. Белова Л.А., Радионова Л.А. Социология: Учебно-методическое пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2007.
3. Радионова Л.А. Социология: Учебно-методическое пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2006.
4. Жоль К.К. Социология. – М., 2005.
5. Кравченко А. И. Социология. – М., 2004.
6. Общая социология. П/р Эфендиева. – М., 2004.
7. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. – М., 2003.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

СОЦІОЛОГІЯ

1.1. *Мета та завдання вивчення дисципліни:* формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ та процесів.

1.2. *Предмет вивчення дисципліни:* соціальна організація, соціальна життєдіяльність та соціальний розвиток людини та суспільства.

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1 Загальні питання теорії соціології. Соціологія як наука. Соціологічний спосіб дослідження. Історія розвитку соціологічної думки.

ЗМ 2 Суспільство як соціальна система. Суспільство. Соціальна структура суспільства. Соціальні інститути суспільства. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.

ЗМ 3 Особистість в системі культури. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків. Культура: соціологічний аналіз. Девіація і соціальний контроль. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання.

SUMMURY

SOCIOLOGY

1.1. *The purpose and tasks*: forming of understanding of the essence of social life and social structure of the society, as well as skills of the social phenomena and processes analysis.

1.2. *The subject of the academic subject*: social organization, social vital functions and social development of personality and society.

Content modules (CM):

CM 1 **General problems of theory of sociology**. Sociology as a science. The sociological method of research. The history of sociological science development.

CM 2 **Society as a social system**. Society. Social structure of the society. Social institutions of the society. Social stratification and social mobility.

CM 3 **Personality in the system of culture**. Personality as a subject of social communication. Culture: sociological analysis. Deviation and social control. Social conflict: the essence and the methods of solution.

АННОТАЦИЯ ПРОГРАММЫ УЧЕБНОЙ ДИСЦИПЛИНЫ

СОЦИОЛОГИЯ

1.1. *Цель и задачи изучения дисциплины*: формирования понимания сущности социальной жизни и социальной структуры общества, а также навыков анализа социальных явлений и процессов.

1.2. *Предмет изучения дисциплины*: социальная организация, социальная жизнедеятельность и социальное развитие человека и общества.

Содержательные модули (СМ):

СМ 1 **Общие вопросы теории социологии**. Социология как наука. Социологический способ исследования. История развития социологической мысли.

СМ 2 **Общество как социальная система**. Общество. Социальная структура общества. Социальные институты общества. Социальная стратификация и социальная мобильность.

СМ 3 Личность в системе культуры. Личность как субъект социальных связей. Культура: социологический анализ. Девиация и социальный контроль. Социальный конфликт: сущность и методы решения.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.

Таблиця 2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента
(денна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 2 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 72	Напрямів: 0708 «Екологія», 6. 040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 3-й Семестр: 5-й Лекції – 18 год. Практичні – 18 год. Самостійна робота – 36 год. Вид підсумкового контролю: залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 50% до 50%

Таблиця 2.2. Розподіл обсягу навчальної роботи студента
(заочна форма навчання)

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 1 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 36	Напрямів: 0708 «Екологія», 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Статус дисципліни - Нормативна Рік підготовки: 1-й Семестр: 2-й Лекції – 2 год. Практичні – не передбачено Самостійна робота – 34 год. Вид підсумкового контролю: залік

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 6% до 94%

Структура робочої програми навчальної дисципліни наведена у таблиці 2.3.

Спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит / годин	Семестр(и)	Години								Екзамен (семестр)	Залік (семестр)
			Аудиторні	У тому числі			Самостійна робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб.	КП/КР	РГР		
6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Денне навчання	2/72	5	36	18	18	-	36	-	-	-	-	5
6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» Заочне навчання	1/36	2	2	2	-	-	34	10	-	-	-	2

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Зміст дисципліни

Модуль **Соціологія денна – 2/72, заочна – 1/36**

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1 Загальні питання теорії соціології.

1.1. Соціологія як наука.

Об'єкт, предмет і метод наукових досліджень. Типи пізнання соціальної реальності. Історичні умови виникнення соціології. Основні принципи наукового дослідження, реалізовані в соціології. Єдність теоретичного й емпіричного в соціології. Соціологія в системі наук.

1.2. Соціологічний спосіб дослідження.

Способи одержання соціологічного знання. Теорія й емпірія як основні елементи сучасного соціологічного знання. Схема наукового дослідження в

соціології. Теорія, ідея, концепція. Гіпотеза КСД. Емпіричні узагальнення, класифікація, типологізація. Спостереження, контент-аналіз, масове опитування. Інтерв'ю і анкетування. Експеримент. Спеціалізовані методики.

1.3. Історія розвитку соціологічної думки.

Зарубіжна соціологія в XIX і першій половині XX ст.: О.Конт, Г.Спенсер, Г.Тард., Г.Лебон, Ф.Тьонніс, К.Маркс, Е.Дюркгейм, М.Вебер, Л.Ф.Уорд, Ч.Кулі, Р.Парк. Зарубіжна соціологія у другій половині XX ст. Макросоціологічні теорії: структурний функціоналізм, неоеволюціонізм, теорії соціальних змін, теорії соціального конфлікту, теорії соціальних систем. Мікросоціологічні теорії: теорія соціального обміну, символічний інтеракціонізм, теоретичний гуманізм, феноменологічна соціологія, етнометодологія. Вітчизняна соціологія.

ЗМ 2 Суспільство як соціальна система.

2.1. Суспільство. Соціальна структура суспільства.

Рівні соціальної реальності. Наукові трактовки суспільства. Типи соціальних систем. Соціальна взаємодія і соціальні відносини. Соціальна структура: статуси і ролі. Соціальні групи і спільноти. Типи соціальних структур.

2.2. Соціальні інститути суспільства.

Інститути: їх роль у суспільстві. Структура, функції і дисфункції соціальних інститутів. Соціальні інститути політики, економіки, релігії, освіти, науки, сім'ї. Зміни соціальних інститутів. Сутність сім'ї як соціального інституту. Сімейна структура: форми сім'ї, форми шлюбу, типи владних структур, спосіб вибору партнера, правило вибору місця проживання, родовід і спадкування майна.

2.3. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.

Сутність соціальної стратифікації. Історичні типи стратифікації. Виміри стратифікації. Бідність і нерівність. Багаті, вимір нерівності. Вимір бідності. Рівень життя. Убогість. Депривація. Субкультура бідності. Соціальна мобільність, її види. Міграція.

ЗМ 3 Особистість в системі культури.

3.1. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків.

Людина і особистість. Структура особистості. Теорії розвитку особистості. Соціальна динаміка особистості: соціалізація й активність. Суб'єкти та об'єкти соціалізації. Соціальна типологія особистості. Модальний та базисний типи особистості.

3.2. Культура: соціологічний аналіз.

Соціологічне розуміння культури. Структурні компоненти культури. Складові частини і моделі будови культури. Динаміка культури. Основні соціально-історичні типи соціокультурної регуляції. Традиційна регуляція в сучасному суспільстві. Ціннісно-нормативний механізм соціальної регуляції. Порядок. Девіантна поведінка.

3.3. Девіація і соціальний контроль.

Ціннісно-нормативний механізм соціальної регуляції. Порядок. Девіантна поведінка: поняття, види. Теорії причин девіантної поведінки. Сутність і види соціального контролю.

3.4. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання.

Сутність і структура конфлікту. Проблема конфлікту в соціологічній традиції. Р.Дарендорф, Т.Парсонс. Проблема конфлікту в соціології М.Вебера. Конфлікт і девіантна поведінка: Е.Дюркгейм. Соціальна напруженість у теорії соціальної дії Т.Парсонса. Р.Дарендорф: конфлікт і модернізація суспільства. Типологія соціальних конфліктів. Управління конфліктами і форми їх розв'язування

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

денна форма навчання (ДН), заочна форма навчання (ЗН)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит/годин		Форми навчальної роботи					
			Лекції		Практичні зан.		Самостійна роб.	
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна
Модуль «Соціологія»	2/72	1/36	18	2	18	-	36	34
ЗМ 1. Загальні питання теорії соціології.	0,5/18	0,25/10	4	1	4	-	10	9
ЗМ 2. Суспільство як соціальна система.	0,75/27	0,25/10	6	1	6	-	15	9
ЗМ 3. Особистість в системі культури.	0,75/27	0,5/16	8	-	8	-	11	16

2.3.1. План лекційного курсу

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
1	2	3
ЗМ 1.1 Загальні питання теорії соціології.	4	1
1. Соціологія як наука.	1	1
2 Соціологічний спосіб дослідження.	1	-
3. Історія розвитку соціологічної думки.	2	-
ЗМ 1.2 Суспільство як соціальна система.	6	1
1. Суспільство. Соціальна структура суспільства.	2	1
2. Соціальні інститути суспільства.	2	-

Продовження табл.

1	2	3
3. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.	2	-
ЗМ 1.3 Особистість в системі культури.	8	-
1. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків.	2	-
2. Культура: соціологічний аналіз.	2	-
3. Девіація і соціальний контроль.	2	-
4. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання	2	-
Усього:	18	2

2.3.2. План практичних занять

Зміст	Кількість годин	
	Денне навчання	Заочне навчання
ЗМ 1.1 Загальні питання теорії соціології.	4	-
1. Соціологія як наука.	1	-
2 Соціологічний спосіб дослідження.	1	-
3. Історія розвитку соціологічної думки.	2	-
ЗМ 1.2 Суспільство як соціальна система.	6	-
1. Суспільство. Соціальна структура суспільства.	2	-
2. Соціальні інститути суспільства.	2	-
3. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.	2	-
ЗМ 1.3 Особистість в системі культури.	8	-
1. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків.	2	-
2. Культура: соціологічний аналіз.	2	-
3. Девіація і соціальний контроль.	2	-
4. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання	2	-
Усього:	18	-

2.3.3. Індивідуальні завдання

Денне навчання

Підготовка наукового есе – 10 годин.

Теми наукових есе

1. Соціальний інститут сім'ї: сучасні проблеми та перспективи.
2. Девіація особистості: причини, прояви, наслідки.

Заочне навчання

Контрольна робота – *10 годин*. Варіант контрольної роботи обирається студентом відповідно до останньої цифри залікової книжки з тематики контрольних робіт з соціології. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури.

Тематика контрольних робіт

1. Предмет і структура соціологічного знання.
2. Соціологія як наука про суспільство.
3. Походження соціології як науки.
4. Становлення і розвиток соціології в XIX столітті.
5. Західноєвропейська соціологічна наука початку XX століття.
6. Соціологічна концепція П. Сорокіна.
7. Сучасні соціологічні теорії.
8. Соціальна думка в Україні.
9. Українська соціальна думка.
10. Соціологічний аналіз суспільства як соціальної системи.
11. Соціальна структура і соціальна стратифікація.
12. Бідність і нерівність.
13. Соціологія особистості.
14. Соціалізація особистості.
15. Соціальні інститути суспільства.
16. Економічна соціологія й економічна поведінка.
17. Соціологія культури.
18. Основні структурні елементи культури.
19. Соціологія політики.
20. Соціальні інститути політики.
21. Соціологія релігії.
22. Методологія і методика проведення конкретних соціологічних досліджень.
23. Соціологія конфлікту.
24. Структура конфлікту.
25. Соціологія праці й управління
26. Соціологія праці в умовах сучасної трансформації.
27. Соціологія управління.
28. Форми управління.
29. Соціологія молоді.
30. Соціологія сім'ї.

2.4. Самостійна навчальна робота студента (форми самостійної роботи, обсяг у годинах)

Найменування змістових модулів, що виносяться для самостійної роботи	Години		Літературні джерела	Форма звіту
	ДН	ЗН		
ЗМ 1. Загальні питання теорії соціології. 1.1. Соціологія як наука. 1.2. Соціологічний спосіб дослідження. 1.3. Історія розвитку соціологічної думки.	3 3 4	3 3 3	1, 2, 3, 4, 5	Конспект, опитування, тестування
ЗМ 2 Суспільство як соціальна система. 2.1. Суспільство. Соціальна структура суспільства. 2.2. Соціальні інститути суспільства. 2.3. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.	5 5 5	3 3 3	2, 5, 7	Конспект, опитування, тестування
ЗМ 3 Особистість в системі культури. 3.1. Особистість як суб'єкт соціальних зв'язків. 3.2. Культура: соціологічний аналіз. 3.3. Девіація і соціальний контроль. 3.4. Соціальний конфлікт: сутність і методи розв'язання.	3 3 3 2	4 4 4 4	2, 4, 8, 9, 10	Конспект, опитування, тестування
Контрольна робота	-	10		
УСЬОГО	36	34		

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Денне навчання

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає оцінювання всіх форм вивчення дисципліни. Перевірку й оцінювання знань студентів викладач проводить наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів у процесі практичних занять.
2. Оцінювання виконання есе
3. Оцінювання засвоєння питань для самостійного вивчення.
4. Проведення модульного контролю.

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1 Тестування	30
ЗМ 1.2 Тестування	30
ЗМ 1.3 Тестування	40
Підсумковий контроль: залік за підсумками поточного контролю або підсумкове тестування	
Всього за модулем 1	100%

Заочне навчання

Поточний контроль здійснюється за допомогою контрольної роботи, яку студент виконує самостійно та здає викладачеві до початку екзаменаційно-залікової сесії.

Підсумковий контроль (залік) здійснюється за білетами до заліку з соціології в час, передбачений розкладом занять.

Порядок поточного оцінювання знань студентів денної форми навчання

Поточне оцінювання здійснюють під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- 1) активність і результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
- 2) виконання навчального завдання;
- 4) виконання самостійного завдання;
- 5) виконання поточного контролю;

Контроль систематичного виконання практичних занять і самостійної роботи.

№ п/п	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за один контрольний захід
1.	Лекційний контроль	Обов'язково	5
2.	Аудиторне тестування	Обов'язково	5
3.	Робота на практичному занятті: - відповіді на питання, що винесено для розгляду на занятті; - активна участь в обговорюванні питань; - вміння приймати участь в дискусії, аргументувати власну точку зору, використовувати знання, що містяться за межами підручника та лекційного матеріалу.	Обов'язково	5
4.	Поточна контрольна робота	Обов'язково	5
5.	Модульна контрольна робота	Обов'язково	40
7.	Підготовка та обов'язковий захист головних положень реферату в аудиторії Один реферат за семестр.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
8	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові завдання; конспектування першоджерел.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	5
9.	Підготовка та обговорення есе (1-2 сторінки). Одне есе за семестр	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	10
10	Наукова робота в СНО.	За бажанням, при взаємодії з викладачем.	40

Самостійна робота студентів контролюється протягом усього семестру. При оцінюванні самостійної роботи увагу приділяють також їх якості і самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Поточний модульний контроль. Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля і вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації, здійснюють у вигляді тестування. Протягом семестру після вивчення тем ЗМ 1.1 студенти виконують тестові завдання до першого змістового модуля. Відповідно, після вивчення тем ЗМ 1.2 – тестові завдання або контрольну роботу до другого змістового модуля. Після вивчення тем ЗМ 1.3 – тестові завдання до третього змістового модулю. Ітогова оцінка виставляється за сумою балів змістових модулів.

Для студентів *заочної форми навчання* передбачено виконання контрольної роботи у 5-му семестрі, яка є допуском до заліку, підсумкового контролю, який здійснюється в усній формі.

Параметри	Відмітка відповіді				
	Зараховано відмінно А	Зараховано дуже добре, добре В, С	Зараховано задовільно, достатньо D, E	Незараховано Незадовільно F	Незараховано FX
1	2	3	4	5	6
Володіння понятійним апаратом та категоріями	Основні поняття і категорії засвоєні	Поняття засвоєні, але в деяких випадках неточно	Поняття та категорії засвоєні неточно	Основні поняття і категорії не освоєні	Основні поняття і категорії не освоєні
Знання науково фактичного матеріалу	Вільне володіння необхідним науковим матеріалом	У викладі матеріалу визначаються неточності	У викладі матеріалу визначаються неточності і не беруться необхідні фактичні дані	Неволодіння фактичним матеріалом	Неволодіння фактичним матеріалом
Вміння проводити аналіз і узагальнення	Самостійно проводиться науковий аналіз фактичного матеріалу	Самостійне проведення наукового аналізу фактичного матеріалу, але допускаються неточності і непослідовність	Переказ навчального матеріалу з елементами аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу	Переказ навчального матеріалу без проведення аналізу з неточностями

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6
Знання учбової літератури курсу	Вільне володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Володіння матеріалами підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника та знання основної літератури	Знання матеріалів підручника, але незнання основної літератури	Незнання матеріалів підручника незнання основної літератури
Повнота володіння матеріалами курсу	Вільне володіння матеріалами курсу, відповіді на всі питання	Вільне володіння матеріалами курсу, недовіки в обґрунтованості відповідей	Володіння матеріалами курсу, недовіки в обґрунтованості відповідей	Слабке володіння матеріалами курсу немає обґрунтованих відповідей	Неволодіння матеріалами курсу, відсутність обґрунтованих відповідей
Оцінювання тестових завдань	Відповіді на всі запитання вірні	Вірні відповіді на запитання до 80%	Вірні відповіді на запитання до 60%	Вірні відповіді на запитання до 50 %	Відповіді на питання менш 50%

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	ЗМ, де застосовується
1	2
1. Белова Л.О., Радіонова Л.О. Соціологія. Навчальний посібник. – Х.: ХНАМГ, 2007.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
2. Радионова Л.А. Социология: Учебно-методическое пособие. – Харьков: ХНАГХ, 2006.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
3. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности. – М., 2003.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
4. Жоль К.К. Социология. – М., 2005.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
5. Кравченко А. И. Социология. – М., 2004.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	ЗМ, де застосовується
6. Соціологія. П/р В.П. Андрущенко, М.І. Горлача. – К. - Х., 1998.	
7. Общая социология. / Под ред.. Эфендиева.- М., 2004.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
8. Якуба Е. А. Социология. – Х., 1996.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
9. Громов И., Мацкевич А., Семёнов В. Западная социология. – СПб., 1997.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
10. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
11. Социология. Хрестоматия для вузов. – М., 2002.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	ЗМ, де застосовується

Продовження табл.

1	2
1. Тематика контрольних робіт з соціології (для студентів заочної форми навчання). Сост.: Радіонова Л.О., Крюкова А.В. – Харьков: ХГАГХ, 2003.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
2. Радионова Л.А. Социология: Учебно-методическое пособие по изучению курса для студентов ФПК/ФПО. – Харьков: ХГАГХ, 2003.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
3. Крюкова А.В. Плани семинарских занятий по социологии. - ХГАГХ, 2002.	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
4. Поточні та підсумковий тести з соціології (у рукопису, в електронному варіанті)	ЗМ 1.1; ЗМ 1.2; ЗМ 1.3
Цифровий репозитарій ХНАМГ www.ksame.kharkov.ua/eprints	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Клименко Галина Тарасівна

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни
«Соціологія» для студентів 3 курсу денної і 1 курсу заочної форми навчання
напрямів підготовки 0708 Екологія, 6.040106 Екологія, охорона
навколишнього середовища та збалансоване природокористування.

План 2009, поз. 391 Р

Підп. до друку 11.06.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84 1/16

Ум. друк. арк. 1,0

Зам. № 6038

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001